

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ

ความต้องการของนักศึกษาที่มีความพิการในการใช้
ห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวนวนัน เอกสุวรรณ

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สารสนเทศศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์อังสนา ชงไชย

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ ปัญหา และอุปสรรค ของนักศึกษาที่มีความพิการในการใช้ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 5 ด้าน ได้แก่ บริการห้องสมุด ทรัพยากรสารสนเทศ เทคโนโลยี บรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ และสถานที่

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่มีความพิการ กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ จำนวน 45 คน จากนักศึกษา 5 กลุ่ม คือ 1) นักศึกษาที่มีความพิการทางการได้ยิน 2) นักศึกษาที่มีความพิการทางการเห็น 3) นักศึกษาที่มีความพิการทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ และ 4) นักศึกษาที่มีความพิการทางด้านจิตสติ สติที่ใช้ได้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

นักศึกษาที่มีความพิการส่วนใหญ่ทราบว่าห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีบริการพิเศษสำหรับนักศึกษาที่มีความพิการจากกองพัฒนานักศึกษา งานนักศึกษาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และทราบจากห้องสมุดน้อยมาก และเห็นว่าห้องสมุดกลางช่วยให้มีพัฒนาทักษะด้านการสืบค้นสารสนเทศสำหรับการใช้ในการศึกษาหรือการทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์เข้าใช้เพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมประกอบการเรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และเพื่อศึกษาค้นคว้าวิจัยและทำรายงานตามลำดับ

นักศึกษาที่มีความพิการจะค้นหาทรัพยากรสารสนเทศจาก โปรแกรมสืบค้นของห้องสมุด (CMUL OPAC) หาจากชั้น หรือขอเพื่อนช่วย โดยขอบรรณารักษ์ช่วยน้อยที่สุด และส่วนใหญ่

ต้องการใช้ บริการสำรองพื้นที่สำหรับการอ่าน บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า และบริการช่วย ค้นหาหนังสือหรืออุปกรณ์

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ นักศึกษาที่มีความพิการ เห็นว่าตนเองได้รับประโยชน์จาก ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดกลางในระดับปานกลาง โดยเห็นว่า หนังสือ หนังสือพิมพ์ไทย วารสาร ไทย มีประโยชน์มากที่สุด และโสตทัศนวัสดุ มีประโยชน์น้อยที่สุด และห้องสมุดกลางมีสิ่งพิมพ์ที่ ตรงต่อความต้องการน้อย และต้องการให้ห้องสมุดจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชุดสื่อการ สอนที่มีภาพเคลื่อนไหว พร้อมภาษามือ หนังสือที่มีตัวอักษรขนาดใหญ่ และชุดทักษะเสริมความรู้ ด้านภาษาและการสื่อสาร เพิ่มเติม และต้องการให้ห้องสมุดจัดหาเทคโนโลยีสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า คือ เครื่องอัดเสียง โปรแกรมเครื่องอ่านจอภาพ เครื่องทำตัวอักษรวิ่ง โปรแกรมอ่านอักขระ โปรแกรมแปลงอักษรให้เป็นเสียง แวนขายพิเศษ เครื่องอ่านหนังสือเสียง เครื่องคอมพิวเตอร์หรือ คอมพิวเตอร์พกพา และสื่อการสอนชนิดพิเศษสำหรับบุคคลสายตาเลือนราง

ด้านบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ นักศึกษาที่มีความพิการส่วนใหญ่เห็นว่า บรรณารักษ์และ เจ้าหน้าที่ที่มีความพยายามในการจัดการและการให้บริการ รวมทั้งมีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือในระดับ มาก และต้องการให้ห้องสมุดจัดหาบรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือกระจายอยู่ทุกชั้น เพื่อสามารถช่วยเหลือได้ทันทีที่ต้องการ มีความเข้าใจภาษามือ และทำหน้าที่เป็นล่ามภาษามือได้ หรือ ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงสำหรับผู้พิการทางร่างกาย และต้องการให้มีความเป็นกันเอง ใจดี ยิ้มแย้ม พุดจา สุภาพอ่อนโยน และมีจิตบริการ มีความเห็นว่าบรรณารักษ์/เจ้าหน้าที่ ยังขาดทักษะการแก้ไขปัญหา ของผู้พิการ

ด้านสถานที่ นักศึกษาที่มีความพิการส่วนใหญ่เห็นว่า ห้องสมุดกลางมีสภาพความเหมาะสม กับความต้องการ คือ ด้านการถ่ายเทอากาศ ขนาดห้องสมุด การตกแต่ง และการจัดภายในห้องสมุด มี ความคิดเห็นว่าพื้นที่ทางเดิน บันได ทางลาด หน้าห้องสมุด ยังไม่มีความปลอดภัยเพียงพอด้านพื้นผิว และต้องการให้จัดพื้นที่ใช้งานในห้องสมุด และพื้นที่สำหรับจอร์ถยนต์ และจักรยานยนต์สำหรับผู้ ที่มีความพิการเพิ่มขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบสภาพด้านกายภาพของห้องสมุดกลาง การตรวจสอบโดยผู้วิจัยกับ กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ คนชรา พ.ศ.2548 พบว่า ห้องสมุดกลางยังไม่สามารถจัดการให้เป็นได้ครบถ้วน ในด้านทางเท้าในการเดินทางมาห้องสมุดเรียบ และมีระดับขั้นที่ต่างกันตลอดทางเข้าห้องสมุด และไม่มีสัญญาณจราจร ห้องน้ำมีขั้นตอนการขอใช้ที่ ยุ่งยาก และระดับการจัดวางอุปกรณ์ใช้งานไม่เหมาะสม ลิฟต์กดขึ้นขึ้นลงลำบาก ขาดป้ายและ

สัญลักษณ์ที่เหมาะสม มีบริเวณการใช้งานจัดเฉพาะผู้พิการน้อย และยังขาดอุปกรณ์ที่สามารถใช้ได้
ตามความเหมาะสม โดยเฉพาะอุปกรณ์ในการช่วยอ่าน รวมทั้งคอมพิวเตอร์ไฟให้แสงสว่าง การจัดเตรียม
อุปกรณ์ตกแต่งและเครื่องเรือน โต๊ะในการบริการยังไม่เอื้ออำนวยในการเข้าใช้บริการในการอ่าน
การศึกษาค้นคว้า

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Needs of Students with Disabilities in Using
Central Library Chiang Mai University

Author Ms. Nawanun Eaksuwan

Degree Master of Arts (Information Studies)

Advisor Associate Professor Angsana Thongchai

ABSTRACT

The objective of this was to assess the needs, problems and obstacles of students with disabilities in using the Central Library of Chiang Mai University, in 5 areas: services, information resources, technology, librarians/staff and the place itself.

This survey research utilized the semi-structured interview as a tool for data collection and the research population consisted of 45 disabled students at Chiang Mai University which were divided into 4 groups: 1) hearing disabilities; 2) visual disabilities; 3) physical disabilities or mobility or health handicap and 4) autism. The statistics used were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The findings were as follows:

Most of the disabled students knew that the Central Library of Chiang Mai University had special services for them from the Student Development Division, Special Student Section of the university. However, they knew very little from the library. The students felt that the Central Library could assist them in information search skills for their study or work. Their purposes for using the library were to do research to help their study and enhance their knowledge and research skills and to do their reports respectively.

These students did the search from CMUL OPAC or from the shelves or with friends' assistance, but asked for assistance from the librarians the least. Most of them wanted to reserve an

area for reading and services in answering their questions, searching and looking for books or equipment.

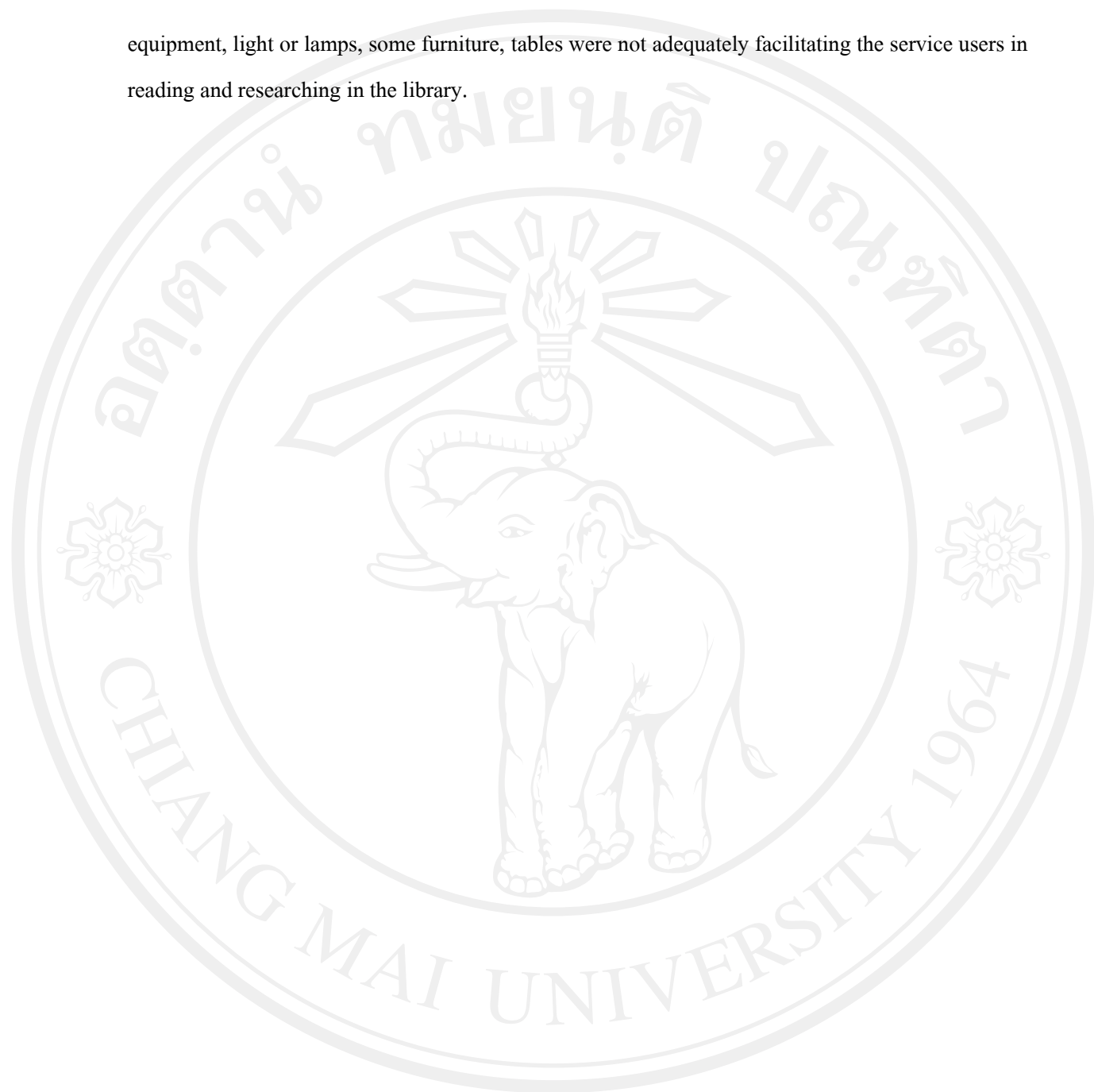
The students felt they received moderate benefits from the information resources of the Central Library. They found books and Thai newspapers and journals the most useful and audio-visual material the least useful. The Central Library had very few printed materials they needed. They wanted the library to provide some computer aids teaching program, some teaching aids with moving pictures and sign language, large letter fonts and some knowledge and skills enhancing technology like sound recorder, monitor reading programs, running letters or passages, programs changing letters to sound, special magnifying glasses, audio book reading machine, computer or notebook as well as special teaching aids for people with blurred vision.

Most of the disabled students felt the librarians and staff were willing to help them at a high level and wanted to have them available on all floors for immediate assistance. They also wanted someone who could do hand sign interpretation or someone who was friendly and gentle, kind and service minded to be their mentor. They felt some librarians lacked skills in solving problems.

As for the place, most of the students found the library suitable for them in terms of air conditioning, size, decorations and internal management. However, they found some unsafe spots like the walkway, stairway, and the sloping path in front of the library, especially the rough surface. The library should provide some work space in the library itself and parking areas for cars and motorbikes of some disabled persons.

The inspection of the library's physical condition against the ministerial rules about facilities for disabled or handicapped people B.E. 2548 showed that the Central Library was not able to provide all the required facilities. The walkway to and from the library should be leveled and smooth without different levels or up and down spots. There should be traffic signs, request for toilet use should not be as complicated and certain equipment was not in the appropriate position, the elevator was hard to operate/press the buttons, the library also lacked suitable signs and symbols and inadequate working space as well as equipment for disabled people, in particular ready-made

equipment, light or lamps, some furniture, tables were not adequately facilitating the service users in reading and researching in the library.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved